

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2014 - 2019

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

2013/0408(COD)

19.11.2014

***I

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (COM(2013)0822 – C7-0428/2013 – 2013/0408(COD))

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Caterina Chinnici

Υπόμνημα για τα χρησιμοποιούμενα σύμβολα

- * Διαδικασία διαβούλευσης
- *** Διαδικασία έγκρισης
- ***I Συνήθης νομοθετική διαδικασία (πρώτη ανάγνωση)
- ***II Συνήθης νομοθετική διαδικασία (δεύτερη ανάγνωση)
- ***III Συνήθης νομοθετική διαδικασία (τρίτη ανάγνωση)

(Η ενδεικνυόμενη διαδικασία στηρίζεται στη νομική βάση που προτείνεται στο σχέδιο πράξης.)

Τροπολογίες σε σχέδιο πράξης

Τροπολογίες του Κοινοβουλίου σε δύο στήλες

Η διαγραφή κειμένου σημαίνεται με **πλάγιους έντονους χαρακτήρες** στην αριστερή στήλη. Η αντικατάσταση κειμένου σημαίνεται με **πλάγιους έντονους χαρακτήρες** και στις δύο στήλες. Το νέο κείμενο σημαίνεται με **πλάγιους έντονους χαρακτήρες** στη δεξιά στήλη.

Η πρώτη και η δεύτερη γραμμή της επικεφαλίδας κάθε τροπολογίας προσδιορίζουν το σχετικό τμήμα του εξεταζόμενου σχεδίου πράξης. Εάν μία τροπολογία αναφέρεται σε ήδη υφιστάμενη πράξη την οποία το σχέδιο πράξης αποσκοπεί να τροποποιήσει, η επικεφαλίδα περιέχει επιπλέον και μία τρίτη και μία τέταρτη γραμμή που προσδιορίζουν αντίστοιχα την υφιστάμενη πράξη και τη διάταξή της στην οποία αναφέρεται η τροπολογία.

Τροπολογίες του Κοινοβουλίου με μορφή ενοποιημένου κειμένου

Τα νέα τμήματα του κειμένου σημαίνονται με **πλάγιους έντονους χαρακτήρες**. Τα τμήματα του κειμένου που διαγράφονται σημαίνονται με το σύμβολο ■ ή με διαγραφή. Η αντικατάσταση κειμένου σημαίνεται με **πλάγιους έντονους χαρακτήρες** που υποδηλώνουν το νέο κείμενο και με διαγραφή του κειμένου που αντικαθίσταται.

Κατ' εξαίρεση, δεν σημαίνονται οι τροποποιήσεις αυστηρά τεχνικής φύσης που επιφέρουν οι υπηρεσίες κατά την επεξεργασία του τελικού κειμένου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	5
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	34

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών
(COM(2013)0822 – C7-0428/2013 – 2013/0408(COD))

(Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο COM(2013)0822,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 294, παράγραφος 2, και το άρθρο 82, παράγραφος 2, στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οποία του υποβλήθηκε η πρόταση από την Επιτροπή (C7-0428/2013),
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 294, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 59 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (A8-0000/2014),
1. εγκρίνει τη θέση σε πρώτη ανάγνωση όπως παρατίθεται κατωτέρω·
  2. ζητεί από την Επιτροπή να του υποβάλει εκ νέου την πρόταση, αν προτίθεται να της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις ή να την αντικαταστήσει με νέο κείμενο·
  3. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα εθνικά κοινοβούλια.

Τροπολογία 1

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(3) Παρά το γεγονός ότι τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, η πείρα έχει αποδείξει ότι **το γεγονός αυτό από μόνο του δεν επιτρέπει** πάντοτε επαρκή βαθμό εμπιστοσύνης στα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης των άλλων κρατών μελών.

Τροπολογία

(3) Παρά το γεγονός ότι **οι διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων είναι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, εφαρμοστέες στα κράτη μέλη και ότι** τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, η πείρα έχει αποδείξει ότι **οι συνθήκες αυτές από μόνες τους δεν εξασφαλίζουν** πάντοτε επαρκή βαθμό εμπιστοσύνης στα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης των άλλων κρατών μελών.

Or. it

Τροπολογία 2

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 6 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(6α) Υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο ποινικός χαρακτήρας μιας διαδικασίας δεν μπορεί πάντοτε να προσδιορίζεται με αποκλειστικό γνώμονα τον χαρακτηρισμό της εν λόγω διαδικασίας και των ενδεχόμενων συναφών κυρώσεων δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας. Για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών και της

παρούσας οδηγίας καθώς και του πλήρους σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που προβλέπονται, μεταξύ άλλων, από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και την ΕΣΑΔ, στην εφαρμογή της οδηγίας πρέπει, επομένως, να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον ο τυπικός χαρακτηρισμός της διαδικασίας βάσει του εθνικού δικαίου, αλλά και οι επιπτώσεις της διαδικασίας στη ζωή και την ανάπτυξη του παιδιού. Σε κάθε περίπτωση, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται όταν η διαδικασία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα σχετική εγγραφή στο ποινικό μητρώο.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η αιτιολογική σκέψη βασίζεται στη λεγόμενη νομολογία «Engel» νομολογία, την οποία ακολουθούν παγίως το Δικαστήριο του Στρασβούργου και το Δικαστήριο του Λουξεμβούργου, και υπογραμμίζει την απαίτηση να εξασφαλίζεται πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τα κράτη μέλη και να αποτρέπονται παραβάσεις και καταδίκες από τα ευρωπαϊκά δικαστήρια.

Τροπολογία 3

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 6 β (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(6β) Επομένως, οι εγγυήσεις που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία είναι σκόπιμο να εφαρμόζονται, ενδεχομένως με τις απαιτούμενες προσαρμογές, σε όλες τις διαδικασίες που μπορεί να οδηγήσουν σε περιοριστικά μέτρα ή να έχουν άλλες σοβαρές συνέπειες για τη ζωή του παιδιού και, ως εκ τούτου, να επηρεάσουν την εξέλιξη της προσωπικότητάς του, καθώς και στην περίπτωση όπου, ακόμη και χωρίς την επιβολή ποινής, η διαδικασία ενδέχεται να περατωθεί με την έκδοση απόφασης

που θα επιβεβαιώνει – έστω και μόνον έμμεσα – την ευθύνη του προσώπου σε σχέση με το αδίκημα που του αποδίδεται. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, το γεγονός ότι οι διαδικασίες δεν ενεργοποιήθηκαν από συμπεριφορές οι οποίες χαρακτηρίζονται ως ποινικά αδικήματα από το εθνικό δίκαιο, δεν διεξάγονται ενώπιον ποινικού δικαστηρίου ούτε συνεπάγονται τυπικά ποινικές κυρώσεις βάσει του εθνικού δικαίου, δεν θα πρέπει να αποτελεί εμπόδιο για την εφαρμογή της οδηγίας.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η αιτιολογική σκέψη βασίζεται στη λεγόμενη νομολογία «Engel» νομολογία, την οποία ακολουθούν παγίως το Δικαστήριο του Στρασβούργου και το Δικαστήριο του Λουξεμβούργου, και υπογραμμίζει την απαίτηση να εξασφαλίζεται πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τα κράτη μέλη και να αποτρέπονται παραβάσεις και καταδίκες από τα ευρωπαϊκά δικαστήρια. Η αναφορά στις «ενδεχομένως απαιτούμενες προσαρμογές» αντικατοπτρίζει την αναγκαία ελαστικότητα που θα πρέπει να χαρακτηρίζει την εφαρμογή της οδηγίας στις περιπτώσεις αυτές.

Τροπολογία 4

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 9

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(9) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται σε σχέση με αδικήματα που έχουν διαπραχθεί μετά την ηλικία των 18 ετών από τον ίδιο ύποπτο ή κατηγορούμενο **και τα οποία** ερευνώνται και διώκονται από κοινού, δεδομένου ότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με αδικήματα, **για τα οποία η ποινική διαδικασία κατά του προσώπου αυτού άρχισε πριν από την ηλικία των 18 ετών.**

Τροπολογία

(9) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται σε σχέση με αδικήματα που έχουν διαπραχθεί μετά την ηλικία των 18 ετών από τον ίδιο ύποπτο ή κατηγορούμενο **εφόσον τα αδικήματα αυτά** ερευνώνται και διώκονται από κοινού, δεδομένου ότι είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με αδικήματα **στα οποία είναι εφαρμοστέα η παρούσα οδηγία.**

Or. it

Αιτιολόγηση

Με βάση το τεκμήριο αθωότητας δεν φαίνεται σκόπιμο να γίνεται λόγος για «αδικήματα τα οποία ο ύποπτος ή ο κατηγορούμενος έχει διαπράξει», αλλά για «αδικήματα που έχουν διαπραχθεί» (αφορά το ιταλικό κείμενο). Η τροποποίηση στο τελικό μέρος αντανακλά τις αλλαγές στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

Τροπολογία 5

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(10) Όταν, τη στιγμή που ένα πρόσωπο καθίσταται ύποπτο ή κατηγορούμενο σε ποινική διαδικασία, το πρόσωπο αυτό είναι ηλικίας άνω των 18 ετών, τα κράτη μέλη **ενθαρρύνονται** να εφαρμόζουν τις δικονομικές εγγυήσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, έως ότου το εν λόγω πρόσωπο φθάσει στην ηλικία των 21 ετών.

Τροπολογία

(10) Όταν, τη στιγμή που ένα πρόσωπο καθίσταται ύποπτο ή κατηγορούμενο σε ποινική διαδικασία, το πρόσωπο αυτό είναι ηλικίας άνω των 18 ετών, τα κράτη μέλη **οφείλουν, ιδίως εφόσον το αδίκημα διαπράχθηκε προτού ο ανήλικος συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του**, να εφαρμόζουν τις δικονομικές εγγυήσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, **τουλάχιστον** έως ότου το εν λόγω πρόσωπο φθάσει στην ηλικία των 21 ετών.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η αναφορά στο όριο των 21 ετών, που έχει ως στόχο να ληφθεί υπόψη η γενική επιμήκυνση της περιόδου μετάβασης στην ενηλικίωση στις ευημερούσες χώρες, υπάρχει ήδη στο σημείο 11 της σύστασης της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τους νέους τρόπους αντιμετώπισης της εγκληματικότητας των νέων και τον ρόλο της δικαιοσύνης ανηλίκων, της 24ης Σεπτεμβρίου 2003.

Τροπολογία 6

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 11

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(11) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίζουν την ηλικία των παιδιών με

Τροπολογία

(11) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίζουν την ηλικία των παιδιών με

βάση δηλώσεις των ίδιων των παιδιών, ελέγχους της προσωπικής τους κατάστασης, έρευνα εγγράφων, άλλα αποδεικτικά στοιχεία και, εάν τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα ή πειστικά, με βάση ιατρική εξέταση.

βάση δηλώσεις των ίδιων των παιδιών, ελέγχους της προσωπικής τους κατάστασης, έρευνα εγγράφων, άλλα αποδεικτικά στοιχεία και, εάν τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα ή πειστικά, με βάση ιατρική εξέταση. ***Εφόσον εξακολουθούν να υφίστανται αμφιβολίες ως προς την ανηλικότητα, η ανηλικότητα τεκμαίρεται σε κάθε περίπτωση.***

Or. it

Τροπολογία 7

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 14

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(14) Με τον όρο «ασκών τη γονική μέριμνα» νοείται κάθε πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα παιδιού, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου²⁶. Ο όρος «γονική μέριμνα» περιλαμβάνει το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που παρέχονται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαστική απόφαση, απευθείας από το νόμο ή με ισχύουσα συμφωνία όσον αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού, και ιδίως το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας.

---

²⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (ΕΕ L 338 της 23.12.2003, σ. 1).

Τροπολογία

(Αφορά το ιταλικό κείμενο)

Or. it

Αφορά το ιταλικό κείμενο.

Τροπολογία 8

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 15

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(15) Τα παιδιά θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ενημερώνεται ο ασκών τη γονική μέριμνα για τα εφαρμοστέα δικονομικά δικαιώματα, είτε γραπτώς είτε προφορικώς. Η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να είναι άμεση και δεόντως λεπτομερής προκειμένου να διασφαλισθούν ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας και η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης του παιδιού. Στις περιπτώσεις που η ενημέρωση του ασκούντος τη γονική μέριμνα για τα εν λόγω δικαιώματα θα ήταν αντίθετη προς τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού, θα πρέπει να ενημερώνεται άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας.

Τροπολογία

(15) Τα παιδιά θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ενημερώνεται **επίσης** ο ασκών τη γονική μέριμνα για τα εφαρμοστέα δικονομικά δικαιώματα, είτε γραπτώς είτε προφορικώς. Η ενημέρωση αυτή θα πρέπει να είναι άμεση και δεόντως λεπτομερής προκειμένου να διασφαλισθούν ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας και η αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης του παιδιού. Στις περιπτώσεις που η ενημέρωση του ασκούντος τη γονική μέριμνα για τα εν λόγω δικαιώματα θα ήταν αντίθετη προς τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού, θα πρέπει να ενημερώνεται άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας.

Or. it

Τροπολογία 9

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 16

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(16) Τα παιδιά δεν θα πρέπει να μπορούν να παραιτηθούν από το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο, διότι δεν είναι ικανά να κατανοούν πλήρως και να παρακολουθούν τις ποινικές διαδικασίες. Επομένως, η παρουσία **ή** συνδρομή δικηγόρου θα πρέπει να είναι υποχρεωτική

Τροπολογία

(16) Τα παιδιά δεν θα πρέπει να μπορούν να παραιτηθούν από το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο, διότι δεν είναι ικανά να κατανοούν πλήρως και να παρακολουθούν τις ποινικές διαδικασίες. Επομένως, η παρουσία **και η** συνδρομή δικηγόρου θα πρέπει να είναι υποχρεωτική

για τα παιδιά.

για τα παιδιά.

Or. it

Τροπολογία 10

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 17

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(17) Σε ορισμένα κράτη μέλη αρχή άλλη από την εισαγγελία και το δικαστήριο με δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις είναι αρμόδια για την επιβολή ποινών, εκτός των στερητικών της ελευθερίας, όσον αφορά σχετικά ήσσονος σημασίας αδικήματα. Τούτο μπορεί να συμβαίνει π.χ. στην περίπτωση παραβάσεων του κώδικα οδικής κυκλοφορίας που διαπράττονται σε μεγάλη κλίμακα και οι οποίες ενδεχομένως διαπιστώνονται ύστερα από έλεγχο της κυκλοφορίας. Στις περιπτώσεις αυτές, **θα ήταν παράλογο να απαιτείται από τις** αρμόδιες αρχές **να διασφαλίζουν** την υποχρεωτική **πρόσβαση σε δικηγόρο**. Όταν η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει την επιβολή ποινής για ήσσονος σημασίας αδικήματα από τέτοια αρχή και εφόσον υφίσταται δικαίωμα έφεσης ή δυνατότητα παραπομπής της υπόθεσης ενώπιον ποινικού δικαστηρίου, η υποχρεωτική **πρόσβαση σε δικηγόρο** θα πρέπει, επομένως, να εφαρμόζεται μόνο στη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου αυτού κατόπιν της άσκησης έφεσης ή παραπομπής. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι διαδικασίες που αφορούν παιδιά μπορούν να διεκπεραιωθούν από εισαγγελείς, οι οποίοι μπορούν να επιβάλουν ποινές. Στις διαδικασίες αυτές, τα παιδιά θα πρέπει να έχουν υποχρεωτική πρόσβαση σε δικηγόρο.

Τροπολογία

(17) Σε ορισμένα κράτη μέλη αρχή άλλη από την εισαγγελία και το δικαστήριο με δικαιοδοσία σε ποινικές υποθέσεις είναι αρμόδια για την επιβολή ποινών, εκτός των στερητικών της ελευθερίας, όσον αφορά σχετικά ήσσονος σημασίας αδικήματα. Τούτο μπορεί να συμβαίνει π.χ. στην περίπτωση παραβάσεων του κώδικα οδικής κυκλοφορίας που διαπράττονται σε μεγάλη κλίμακα και οι οποίες ενδεχομένως διαπιστώνονται ύστερα από έλεγχο της κυκλοφορίας. Στις περιπτώσεις αυτές, **ενδέχεται να είναι αντίθετη προς τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού η απαίτηση να επιβάλλουν οι** αρμόδιες αρχές την υποχρεωτική **συνδρομή δικηγόρου**. Όταν η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει την επιβολή ποινής για ήσσονος σημασίας αδικήματα από τέτοια αρχή και εφόσον υφίσταται δικαίωμα έφεσης ή δυνατότητα παραπομπής της υπόθεσης ενώπιον ποινικού δικαστηρίου, η υποχρεωτική **συνδρομή δικηγόρου** θα πρέπει, επομένως, να εφαρμόζεται μόνο στη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου αυτού κατόπιν της άσκησης έφεσης ή παραπομπής. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι διαδικασίες που αφορούν παιδιά μπορούν να διεκπεραιωθούν από εισαγγελείς, οι οποίοι μπορούν να επιβάλουν ποινές. Στις διαδικασίες αυτές, τα παιδιά θα πρέπει να έχουν υποχρεωτική πρόσβαση σε δικηγόρο.

Or. it

Τροπολογία 11

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 18

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(18) Σε ορισμένα κράτη μέλη ορισμένες ήσσονος σημασίας παραβάσεις, ιδίως ήσσονος σημασίας παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας, ήσσονος σημασίας παραβάσεις γενικών δημοτικών κανονισμών και ήσσονος σημασίας προσβολές της δημόσιας τάξης, θεωρούνται ποινικά αδικήματα. **Θα ήταν δυσανάλογο να απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές να διασφαλίζουν υποχρεωτική πρόσβαση σε δικηγόρο για ήσσονος σημασίας παραβάσεις του είδους αυτού. Όταν η νομοθεσία κράτους μέλους προβλέπει ότι η στέρηση της ελευθερίας δεν μπορεί να επιβληθεί ως ποινή για ήσσονος σημασίας παραβάσεις, το δικαίωμα υποχρεωτικής πρόσβασης σε δικηγόρο θα πρέπει, επομένως, να εφαρμόζεται μόνο στις διαδικασίες ενώπιον ποινικού δικαστηρίου.**

Τροπολογία

(18) Σε ορισμένα κράτη μέλη ορισμένες ήσσονος σημασίας παραβάσεις, ιδίως ήσσονος σημασίας παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας, ήσσονος σημασίας παραβάσεις γενικών δημοτικών κανονισμών και ήσσονος σημασίας προσβολές της δημόσιας τάξης, θεωρούνται ποινικά αδικήματα. **Για αυτές τις παραβάσεις ήσσονος σημασίας, η απαίτηση να επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές την υποχρεωτική συνδρομή δικηγόρου ενδέχεται να αντίκειται στα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.** Το δικαίωμα υποχρεωτικής πρόσβασης σε δικηγόρο θα πρέπει, **σε κάθε περίπτωση,** να εφαρμόζεται μόνο στις διαδικασίες ενώπιον ποινικού δικαστηρίου.

Or. it

Τροπολογία 12

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 19

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(19) Τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα ατομικής αξιολόγησης, προκειμένου να προσδιορίζονται οι ειδικές ανάγκες τους ως προς την προστασία, την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την ένταξη

Τροπολογία

(19) Τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα ατομικής αξιολόγησης, προκειμένου να προσδιορίζονται οι ειδικές ανάγκες τους ως προς την προστασία, την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την ένταξη

στην κοινωνία, να **κρίνεται εάν και σε ποιο βαθμό θα χρειαστούν ειδικά μέτρα** κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας και να **προσδιορίζεται η έκταση της ποινικής ευθύνης τους και η κατάλληλότητα μιας ποινής ή εκπαιδευτικού μέτρου για αυτά.**

στην κοινωνία, **ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οιαδήποτε απόφαση λαμβάνεται** κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας και **ως αποτέλεσμα αυτής έχει όσο το δυνατόν περισσότερο εξατομικευμένο χαρακτήρα.**

Or. it

Αιτιολόγηση

Η τροπολογία θεωρεί ως δεδομένο ότι αυτός που πρέπει να διαπιστώσει την ευθύνη του ανηλίκου είναι το δικαστήριο του παιδιού στο τέλος της διαδικασίας, ενώ η ατομική αξιολόγηση θα πρέπει να έχει ως στόχο την παροχή διαφωτιστικών στοιχείων προκειμένου να αξιολογούνται, σε κάθε στάδιο, τα πλέον κατάλληλα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν. Προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν παρανόηση σχετικά με το σημείο αυτό και να διευκρινιστεί περισσότερο ο γενικός ρόλος της ατομικής αξιολόγησης, θεωρείται σκόπιμο να τροποποιηθεί το κείμενο της αιτιολογικής σκέψης και να αναπτυχθούν επίσης στη διατύπωση ορισμένα στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο αρχικό κείμενο της αιτιολογικής σκέψης.

Τροπολογία 13

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 20

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(20) Για να διασφαλίζεται η προσωπική ακεραιότητα ενός παιδιού που συλλαμβάνεται ή κρατείται, **το** παιδί θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε ιατρική εξέταση. Η ιατρική εξέταση θα πρέπει να διενεργείται από ιατρό.

Τροπολογία

(20) Για να διασφαλίζεται η προσωπική ακεραιότητα, **να αξιολογείται η γενική σωματική και πνευματική κατάσταση και να προσδιορίζεται η ικανότητα του παιδιού να αντιμετωπίσει την ανάκριση ή άλλες ανακριτικές πράξεις ή πράξεις συλλογής αποδεικτικών στοιχείων ή οιαδήποτε μέτρα λαμβάνονται ή προβλέπεται να ληφθούν κατά του παιδιού που συλλαμβάνεται ή κρατείται, καθώς και, εφόσον είναι απαραίτητο για τους σκοπούς της διαδικασίας, κάθε άλλο παιδί που είναι ύποπτο ή κατηγορούμενο** θα πρέπει να έχει πρόσβαση σε ιατρική εξέταση. Η ιατρική εξέταση θα πρέπει να διενεργείται από ιατρό.

Or. it

Τροπολογία 14

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 21

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(21) Για να διασφαλίζεται επαρκής προστασία των παιδιών, τα οποία δεν είναι πάντοτε ικανά να κατανοήσουν το περιεχόμενο των ανακρίσεων στις οποίες υποβάλλονται, **και** για να αποφεύγεται οποιαδήποτε αμφισβήτηση του περιεχομένου της ανάκρισης και, με τον τρόπο αυτόν, η περιττή επανάληψή της, οι ανακρίσεις παιδιών θα πρέπει να καταγράφονται με οπτικοακουστικά μέσα. Αυτό δεν περιλαμβάνει την ανάκριση που είναι αναγκαία για την εξακρίβωση της ταυτότητας του παιδιού.

Τροπολογία

(21) **Δεδομένου του ιδιαίτερα ευάλωτου χαρακτήρα των παιδιών, η ανάκριση μπορεί να αποτελέσει τραυματική εμπειρία και είναι σημαντικό να διεξάγεται παρουσία του δικηγόρου, και, κατά περίπτωση, του ασκούντος τη γονική μέριμνα του παιδιού ή άλλου ενδεδειγμένου ενήλικα και/ή ειδικευμένου επαγγελματία. Η οπτικοακουστική καταγραφή των ανακρίσεων συνιστά θεμελιώδη προστασία, τόσο για να διασφαλίζεται ότι διεξάγεται με τον κατάλληλο τρόπο όσο και για να εξασφαλίζεται** επαρκής προστασία των παιδιών, τα οποία δεν είναι πάντοτε ικανά να κατανοήσουν το περιεχόμενο των ανακρίσεων στις οποίες υποβάλλονται. Για να αποφεύγεται οποιαδήποτε αμφισβήτηση του περιεχομένου της ανάκρισης και, με τον τρόπο αυτόν, η περιττή επανάληψή της, οι ανακρίσεις παιδιών θα πρέπει, **συνεπώς**, να καταγράφονται με οπτικοακουστικά μέσα. Αυτό δεν περιλαμβάνει την ανάκριση που είναι αναγκαία για την εξακρίβωση της ταυτότητας του παιδιού.

Or. it

Τροπολογία 15

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 22

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(22) Ωστόσο, θα ήταν **δυσανάλογο** να

Τροπολογία

(22) Ωστόσο, θα ήταν **παράλογο** να

απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές να εξασφαλίζουν την οπτικοακουστική καταγραφή *υπό όλες τις περιστάσεις. Θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη η πολυπλοκότητα της υπόθεσης, η σοβαρότητα του καταγγελλόμενου αδικήματος και η ενδεχόμενη ποινή που μπορεί να επιβληθεί.* Εάν ένα παιδί έχει στερηθεί της ελευθερίας του πριν από την καταδίκη, κάθε ανάκριση του παιδιού θα πρέπει να καταγράφεται με οπτικοακουστικά μέσα.

απαιτείται από τις αρμόδιες αρχές να εξασφαλίζουν την οπτικοακουστική καταγραφή *ακόμη και στις περιπτώσεις όπου αυτή δεν εξυπηρετεί τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.* Εάν ένα παιδί έχει στερηθεί της ελευθερίας του πριν από την καταδίκη, κάθε ανάκριση του παιδιού θα πρέπει να καταγράφεται με οπτικοακουστικά μέσα.

Or. it

Αιτιολόγηση

Υπό το πρίσμα των τεχνολογικών εξελίξεων, που επιτρέπουν πολύ εύκολα και διαρκώς με μικρότερο κόστος τις οπτικοακουστικές εγγραφές, και λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που έχει η εγγύηση αυτή, δεν κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθούν παρεκκλίσεις για λόγους άλλους εκτός από τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.

Τροπολογία 16

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 25

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(25) Τα παιδιά βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη θέση σε σχέση με την κράτηση. Θα πρέπει να καταβάλλονται ιδιαίτερες προσπάθειες για να αποφεύγεται η στέρηση της ελευθερίας των παιδιών, λόγω των εγγενών κινδύνων για τη σωματική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξή τους. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν εναλλακτικά μέτρα και να επιβάλλουν τα εν λόγω μέτρα, όποτε αυτό εξυπηρετεί τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού. Στα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνεται η υποχρέωση εμφάνισης στην αρμόδια αρχή, ο περιορισμός της επαφής με συγκεκριμένα πρόσωπα, η απαίτηση υποβολής σε θεραπευτική αγωγή ή πρόγραμμα απεξάρτησης και η συμμετοχή

Τροπολογία

(25) Τα παιδιά βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευάλωτη θέση σε σχέση με την κράτηση. Θα πρέπει να καταβάλλονται ιδιαίτερες προσπάθειες για να αποφεύγεται η στέρηση της ελευθερίας των παιδιών, λόγω των εγγενών κινδύνων για τη σωματική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξή τους. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν εναλλακτικά μέτρα και να επιβάλλουν τα εν λόγω μέτρα, όποτε αυτό εξυπηρετεί τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού. Στα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνεται η υποχρέωση εμφάνισης στην αρμόδια αρχή, ο περιορισμός της επαφής με συγκεκριμένα πρόσωπα, η απαίτηση υποβολής σε θεραπευτική αγωγή ή πρόγραμμα απεξάρτησης και η συμμετοχή

σε εκπαιδευτικά μέτρα.

σε μέτρα σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Or. it

Αιτιολόγηση

Πριν από την οριστική διακρίβωση της ευθύνης του παιδιού, η εισαγωγή υποχρεωτικής συμμετοχής σε μέτρα που χαρακτηρίζονται ως «εκπαιδευτικά» ενδέχεται να αντίκειται στο τεκμήριο αθωότητας.

Τροπολογία 17

Πρόταση οδηγίας Αιτιολογική σκέψη 28

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

(28) Τα παιδιά θα πρέπει να δικάζονται χωρίς την παρουσία ακροατηρίου, για να προστατεύεται η ιδιωτική τους ζωή και να διευκολύνεται η επανένταξή τους στην κοινωνία. Σε *εξαιρετικές* περιπτώσεις, το δικαστήριο **μπορεί να αποφασίσει να πραγματοποιηθεί μια** συνεδρίαση **δημοσίως**, αφού λάβει δεόντως υπόψη τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.

Τροπολογία

(28) Τα παιδιά θα πρέπει να δικάζονται χωρίς την παρουσία ακροατηρίου, για να προστατεύεται η ιδιωτική τους ζωή και να διευκολύνεται η επανένταξή τους στην κοινωνία. **Μόνο** σε ειδικές περιπτώσεις, το δικαστήριο **θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να δεχθεί τη δημόσια** συνεδρίαση, αφού λάβει δεόντως υπόψη τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού. **Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των παιδιών σε σχέση με τις ποινικές διαδικασίες και τις συνέπειές τους, μεταξύ άλλων όσον αφορά ενδεχόμενες παραβάσεις που διαπράττονται μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου, και να διευκολύνουν την κοινωνική επανένταξη των παιδιών που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες, λαμβάνοντας μέτρα με στόχο την αποφυγή των διακρίσεων και της περιθωριοποίησης.**

Or. it

Τροπολογία 18

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 2 – παράγραφος 4 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

4α. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης στα πρόσωπα τα οποία, όταν καθίστανται ύποπτοι ή κατηγορούμενοι σε ποινικές διαδικασίες, έχουν ήδη συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους αλλά όχι και το εικοστό πρώτο, εφόσον το αδίκημα διαπράχθηκε προτού συμπληρώσουν το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η αναφορά στο όριο των 21 ετών, που έχει ως στόχο να ληφθεί υπόψη η γενική επιμήκυνση της περιόδου μετάβασης στην ενηλικίωση στις ευημερούσες χώρες, υπάρχει ήδη στο σημείο 11 της σύστασης της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τους νέους τρόπους αντιμετώπισης της εγκληματικότητας των νέων και τον ρόλο της δικαιοσύνης ανηλίκων, της 24ης Σεπτεμβρίου 2003.

Τροπολογία 19

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 3 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

Για τους σκοπούς της **παρούσας** οδηγίας, **με τον όρο «παιδί» νοείται πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών.**

Για τους σκοπούς της οδηγίας:

– με τον όρο «παιδί» νοείται πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών. **Εφόσον, μετά και από ελέγχους, εξακολουθούν να υφίστανται αμφιβολίες ως προς την ανηλικότητα, η ανηλικότητα τεκμαίρεται σε κάθε περίπτωση.**

Or. it

Τροπολογία 20

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 3 – παράγραφος 1 – περίπτωση 1 α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

– με τον όρο «ασκών τη γονική μέριμνα» νοείται κάθε πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα παιδιού, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο 7) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου.

Or. it

Τροπολογία 21

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 4 – παράγραφος 1 – εισαγωγικό μέρος

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά ενημερώνονται άμεσα σχετικά με τα δικαιώματά τους σύμφωνα με την οδηγία 2012/13/ΕΕ. **Εντός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2012/13/ΕΕ ενημερώνονται επίσης για τα ακόλουθα δικαιώματα:**

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά ενημερώνονται άμεσα – **εγγράφως και προφορικά, με κατάλληλο, σε σχέση με την ηλικία, τις γνώσεις και τις διανοητικές τους ικανότητες, τρόπο** – σχετικά με τη διεξαγωγή της διαδικασίας και τα δικαιώματά τους σύμφωνα με την οδηγία 2012/13/ΕΕ, **περιλαμβανομένων των ακόλουθων δικαιωμάτων:**

Or. it

Τροπολογία 22

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 4 – παράγραφος 1 – σημείο 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(2) το δικαίωμα **πρόσβασης σε δικηγόρο,**

(2) το δικαίωμα **συνδρομής δικηγόρου,**

όπως προβλέπεται στο άρθρο 6·

όπως προβλέπεται στο άρθρο 6·

Or. it

Αιτιολόγηση

Η αλλαγή συνδέεται με τις τροποποιήσεις στο άρθρο 6.

Τροπολογία 23

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 4 – παράγραφος 1 – σημείο 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(5) το δικαίωμα στην ελευθερία και το δικαίωμα ειδικής μεταχείρισης κατά την κράτηση, όπως προβλέπεται στα άρθρα 10 και 12·

(5) το δικαίωμα στην ελευθερία και το δικαίωμα ειδικής μεταχείρισης κατά **τη σύλληψη και** την κράτηση, όπως προβλέπεται στα άρθρα 10 και 12·

Or. it

Αιτιολόγηση

Η προσθήκη συνδέεται με την εισαγωγή μιας νέας παραγράφου σχετικά με τις εγγυήσεις σε περίπτωση σύλληψης του παιδιού στο άρθρο 12.

Τροπολογία 24

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 4 – παράγραφος 1 – σημείο 9 α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

(9α) το δικαίωμα σε αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η προσθήκη συνδέεται με την εισαγωγή ενός νέου άρθρου για το αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα, κατ' αναλογία των ήδη προβλεπομένων σε άλλες οδηγίες της δέσμης που προβλέπει ο

οδικός χάρτης.

Τροπολογία 25

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 5 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στον ασκούνται τη γονική μέριμνα του παιδιού ή, εάν τούτο είναι αντίθετο προς τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού, σε άλλον ενδεδειγμένο ενήλικα, παρέχεται η πληροφόρηση που λαμβάνει το παιδί σύμφωνα με το **άρθρο 4**.

Τροπολογία

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι στον ασκούνται τη γονική μέριμνα του παιδιού ή, εάν τούτο είναι **αδύνατον ή** αντίθετο προς τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού, σε άλλον ενδεδειγμένο ενήλικα, **ο οποίος υποδεικνύεται από το παιδί και εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή, ή – ελλείψει υπόδειξης από το παιδί – σε πρόσωπο το οποίο ορίζεται από την αρμόδια αρχή και είναι αποδεκτό από το παιδί**, παρέχεται **το συντομότερο** η πληροφόρηση που λαμβάνει το παιδί σύμφωνα με το **άρθρο 4**.

Or. it

Αιτιολόγηση

Λόγω του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζει ο άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας, στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν να γίνεται λόγος για ασκούνται τη γονική μέριμνα, θεωρείται σκόπιμο να διευκρινίζεται με ποιο τρόπο πρέπει να προσδιορίζεται ο άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, και της οδηγίας στο σύνολό της, δεδομένου ότι σε πολλά άλλα σημεία χρησιμοποιείται η ίδια έκφραση. Και σε αυτές τις περιπτώσεις, πρέπει, επομένως, να γίνεται μνεία του γενικού κανόνα που προβλέπεται στο παρόν άρθρο.

Τροπολογία 26

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 6 – τίτλος

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Δικαίωμα υποχρεωτικής **πρόσβασης σε δικηγόρο**

Τροπολογία

Δικαίωμα υποχρεωτικής **συνδρομής δικηγόρου**

Or. it

Αιτιολόγηση

Η προτεινόμενη διατύπωση επιδιώκει να επισημάνει με σαφέστερο τρόπο ότι ο δικηγόρος πρέπει να μπορεί να συνοδεύει και να βοηθά το παιδί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και όχι απλώς να του παρέχει «εξωτερική» υποστήριξη.

Τροπολογία 27

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 6 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά έχουν τη συνδρομή δικηγόρου **καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας σύμφωνα με την οδηγία 2013/48/ΕΕ**. Δεν είναι δυνατή η παραίτηση από το δικαίωμα **πρόσβασης σε δικηγόρο**.

Τροπολογία

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά έχουν τη συνδρομή δικηγόρου **σε κάθε στάδιο της** διαδικασίας. Δεν είναι δυνατή η παραίτηση από το δικαίωμα **συνδρομής δικηγόρου**.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η προτεινόμενη διατύπωση επιδιώκει να επισημάνει με σαφέστερο τρόπο ότι ο δικηγόρος πρέπει να μπορεί να συνοδεύει και να βοηθά το παιδί κατά τη διάρκεια της όλης διαδικασίας και όχι απλώς να του παρέχει «εξωτερική» υποστήριξη.

Τροπολογία 28

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 7 – παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

2. Για τον σκοπό αυτό τα παιδιά αξιολογούνται ατομικά. Η αξιολόγηση λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη την προσωπικότητα και την ωριμότητα του παιδιού και του **οικονομικού και κοινωνικού υποβάθρου του**.

Τροπολογία

2. Για τον σκοπό αυτό τα παιδιά αξιολογούνται ατομικά. Η αξιολόγηση λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη την προσωπικότητα και την ωριμότητα του παιδιού, **το οικογενειακό, οικονομικό και κοινωνικό του υπόβαθρό του και το περιβάλλον στο οποίο ζει. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στα παιδιά που είναι περισσότερο ευάλωτα.**

Αιτιολόγηση

Η αναφορά στα «περισσότερο ευάλωτα παιδιά» περιλαμβάνεται επίσης στους ορισμούς των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη.

Τροπολογία 29

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 7 – παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

3. Η ατομική αξιολόγηση πραγματοποιείται σε κατάλληλο στάδιο της διαδικασίας και πάντως πριν από την απαγγελία κατηγορίας.

Τροπολογία

3. Η ατομική αξιολόγηση πραγματοποιείται σε **όσο το δυνατόν περισσότερο πρώιμο και** κατάλληλο στάδιο της διαδικασίας και πάντως πριν από την απαγγελία κατηγορίας **ή την έγκριση μέτρων στερητικών της ελευθερίας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου τούτο είναι αδύνατο.**

Or. it

Αιτιολόγηση

Δεδομένης της σημασίας που έχει η ατομική αξιολόγηση για όλη την εξέλιξη της διαδικασίας, κρίθηκε σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι πρέπει να λαμβάνει χώρα σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας. Εφόσον είναι αδύνατον να πραγματοποιηθεί πριν από τη στέρηση της προσωπικής ελευθερίας, θα πρέπει να πραγματοποιείται αμέσως μετά.

Τροπολογία 30

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 7 – παράγραφος 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

4. Η έκταση και οι λεπτομέρειες της ατομικής αξιολόγησης μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης, **τη βαρύτητα του καταγγελλόμενου αδικήματος και την**

Τροπολογία

4. Η έκταση και οι λεπτομέρειες της ατομικής αξιολόγησης μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης **και τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.**

ποινή που θα επιβληθεί, εάν το παιδί κριθεί ένοχο για το αδίκημα για το οποίο κατηγορείται, ανεξαρτήτως του αν το παιδί έχει ήδη προσελκύσει την προσοχή των αρμόδιων αρχών στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας.

Από την αξιολόγηση πρέπει να προκύπτουν και να τεκμηριώνονται όλες οι πληροφορίες σχετικά με τα ατομικά χαρακτηριστικά και την κατάσταση του ανηλίκου οι οποίες ενδέχεται να χρησιμεύσουν στην αρμόδια αρχή προκειμένου:

α) να αποφασίσει κατά πόσον το παιδί μπορεί να επωφεληθεί από ειδικά μέτρα στο πλαίσιο της διαδικασίας·

β) να κρίνει την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα ενδεχόμενων ασφαλιστικών μέτρων·

γ) να λάβει τις αποφάσεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Or. it

Αιτιολόγηση

Με τις προσθήκες επιδιώκεται να διευκρινιστεί περαιτέρω ποιους σκοπούς εξυπηρετεί και ποιο είναι το περιεχόμενο της ατομικής αξιολόγησης, από την οποία θα πρέπει να προκύπτει και να τεκμηριώνεται κάθε χρήσιμο στοιχείο ώστε να διασφαλίζεται ότι υπάρχει επαρκής εκπροσώπηση για τα μέγιστα συμφέροντα του παιδιού και ότι αυτά λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις αποφάσεις που καλείται να λάβει η αρμόδια αρχή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Τροπολογία 31

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 7 – παράγραφος 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

5. Οι ατομικές αξιολογήσεις διεξάγονται με ενεργό συμμετοχή του παιδιού.

Τροπολογία

5. Οι ατομικές αξιολογήσεις διεξάγονται με ενεργό συμμετοχή του παιδιού.

Διενεργούνται από ειδικευμένο προσωπικό βάσει πολυεπιστημονικής προσέγγισης και, εφόσον κρίνεται

σκόπιμο, με τη συμμετοχή του ασκούντος τη γονική μέριμνα ή άλλου ενδεδειγμένου ενήλικα και/ή ειδικευμένων επαγγελματιών.

Or. it

Αιτιολόγηση

Στόχος των διευκρινίσεων είναι να προσδιορίζονται καλύτερα οι τρόποι, ανάλογα με την εκάστοτε υπόθεση, ατομικής αξιολόγησης, ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι της προηγούμενης παραγράφου.

Τροπολογία 32

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 7 – παράγραφος 7

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

7. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση της παραγράφου 1, όταν η διενέργεια ατομικής αξιολόγησης προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπόθεσης και του κατά πόσον το παιδί έχει ήδη προσελκύσει την προσοχή των αρχών του κράτους μέλους στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας.

Τροπολογία

7. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση της διενέργειας ατομικής αξιολόγησης ή από την υποχρέωση διενέργειάς της με την ενεργό συμμετοχή του παιδιού όταν η παρέκκλιση δικαιολογείται από τις περιστάσεις της υπόθεσης και είναι σύμφωνη προς τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.

Or. it

Αιτιολόγηση

Λόγω του σκοπού και της σημασίας της ατομικής αξιολόγησης, καλό θα είναι να μην υπάρχουν παρεκκλίσεις οι οποίες δεν σχετίζονται με αντικειμενικούς λόγους/δεν είναι σύμφωνες με τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.

Τροπολογία 33

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 8 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

1. Σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας παιδιού, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το παιδί έχει πρόσβαση σε ιατρική εξέταση που αποβλέπει, ιδίως, στην αξιολόγηση της γενικής πνευματικής και σωματικής κατάστασης του παιδιού με σκοπό να προσδιοριστεί η ικανότητα του παιδιού να αντιμετωπίσει την ανάκριση ή άλλες ανακριτικές πράξεις ή πράξεις συλλογής αποδεικτικών στοιχείων ή οποιαδήποτε μέτρα λαμβάνονται ή προβλέπεται να ληφθούν κατά του παιδιού.

Τροπολογία

1. Σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του παιδιού **ή όταν αυτό είναι απαραίτητο για τους σκοπούς της διαδικασίας**, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το παιδί έχει, **χωρίς καθυστέρηση**, πρόσβαση σε ιατρική εξέταση που αποβλέπει, ιδίως, στην αξιολόγηση της γενικής πνευματικής και σωματικής κατάστασης του παιδιού με σκοπό να προσδιοριστεί η ικανότητα του παιδιού να αντιμετωπίσει την ανάκριση ή άλλες ανακριτικές πράξεις ή πράξεις συλλογής αποδεικτικών στοιχείων ή οποιαδήποτε μέτρα λαμβάνονται ή προβλέπεται να ληφθούν κατά του παιδιού.

Or. it

Τροπολογία 34

**Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 8 – παράγραφος 3**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

3. Το πόρισμα της ιατρικής εξέτασης συντάσσεται εγγράφως.

Τροπολογία

3. Το πόρισμα της ιατρικής εξέτασης συντάσσεται εγγράφως **και εγκρίνονται εγκαίρως όλα τα συνακόλουθα μέτρα που απαιτούνται για την προστασία της σωματικής και πνευματικής υγείας του παιδιού.**

Or. it

Τροπολογία 35

**Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 9 – παράγραφος 1**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι

Τροπολογία

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι

οποιαδήποτε εξέταση παιδιών από την αστυνομία ή από άλλη αρχή επιβολής του νόμου ή δικαστική αρχή πραγματοποιείται πριν από την απαγγελία κατηγορίας καταγράφεται με οπτικοακουστικά μέσα, εκτός εάν αυτό *δεν είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της βαρύτητας του καταγγελλόμενου αδικήματος και της ενδεχόμενης ποινής που μπορεί να επιβληθεί.*

οποιαδήποτε εξέταση παιδιών από την αστυνομία ή από άλλη αρχή επιβολής του νόμου ή δικαστική αρχή πραγματοποιείται πριν από την απαγγελία κατηγορίας καταγράφεται με οπτικοακουστικά μέσα, εκτός εάν αυτό *αντίκειται στα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.*

Or. it

Αιτιολόγηση

Υπό το πρίσμα των τεχνολογικών εξελίξεων, που επιτρέπουν πολύ εύκολα και διαρκώς με μικρότερο κόστος τις οπτικοακουστικές εγγραφές, και λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της εγγύησης αυτής, δεν κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθούν παρεκκλίσεις για λόγους άλλους εκτός από τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.

Τροπολογία 36

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 11 – παράγραφος 2 – στοιχείο δ

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

δ) υποβολή σε θεραπευτική αγωγή ή πρόγραμμα απεξάρτησης,

Τροπολογία

δ) συμμετοχή σε θεραπευτικό πρόγραμμα ή πρόγραμμα απεξάρτησης,

Or. it

Τροπολογία 37

Πρόταση οδηγίας Άρθρο 11 – παράγραφος 2 – στοιχείο ε

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

ε) συμμετοχή σε εκπαιδευτικά μέτρα.

Τροπολογία

ε) συμμετοχή σε μέτρα σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Αιτιολόγηση

Πριν από την οριστική διακρίβωση της ευθύνης του παιδιού, η εισαγωγή υποχρεωτικής συμμετοχής σε μέτρα που χαρακτηρίζονται ως «εκπαιδευτικά» ενδέχεται να αντίκειται στο τεκμήριο αθωότητας.

Τροπολογία 38

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 12 – παράγραφος -1 (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

-1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η σύλληψη των ανηλίκων να διενεργείται με τον κατάλληλο τρόπο και με τις ενδεδειγμένες, με βάση την ηλικία και τον βαθμό ωριμότητας του παιδιού, προφυλάξεις, διασφαλίζοντας ότι το παιδί που στερείται την ελευθερία του μπορεί να δεχθεί αμέσως επίσκεψη από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή από άλλον ενδεδειγμένο ενήλικο κατά την έννοια του άρθρου 5.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η σύλληψη, μαζί με την ανάκριση, είναι δυνητικά από τις πλέον τραυματικές εμπειρίες για ένα παιδί. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να προβλέπεται ένας ελάχιστος πυρήνας εγγυήσεων, μεταξύ άλλων με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς το παιδί δικαιοσύνη.

Τροπολογία 39

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 12 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά κρατούνται χωριστά από τους

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά κρατούνται χωριστά από τους

ενήλικες, εκτός εάν κρίνεται ότι αυτό δεν εξυπηρετεί τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού. **Όταν το κρατούμενο παιδί φθάνει στην ηλικία των 18 ετών, τα κράτη μέλη παρέχουν τη δυνατότητα να συνεχιστεί η χωριστή κράτηση, όπου δικαιολογείται, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων που αφορούν τον κρατούμενο.**

ενήλικες και ότι υπάρχει η δυνατότητα, όταν φθάσουν στην ηλικία των 18 ετών, να συνεχιστεί η χωριστή κράτηση, εκτός εάν κρίνεται ότι αυτό δεν εξυπηρετεί τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού.

Or. it

Τροπολογία 40

**Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 12 – παράγραφος 2 – στοιχείο α**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

α) να εξασφαλίζονται και να διαφυλάσσονται η υγεία και η σωματική ανάπτυξη του παιδιού,

Τροπολογία

α) να εξασφαλίζονται και να διαφυλάσσονται η υγεία και η σωματική **και διανοητική** ανάπτυξη του παιδιού,

Or. it

Τροπολογία 41

**Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 12 – παράγραφος 2 – στοιχείο α α (νέο)**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

αα) να προστατεύονται η αξιοπρέπεια και η ταυτότητα του παιδιού,

Or. it

Τροπολογία 42

**Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 12 – παράγραφος 2 α (νέα)**

2α. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά που τελούν υπό κράτηση, ο δικηγόρος τους και ο ασκών τη γονική μέριμνα ή άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα ένστασης και προσφυγής. Τα κράτη μέλη προβλέπουν επίσης τη διενέργεια ανεξάρτητων επιθεωρήσεων ανά τακτά διαστήματα, προκειμένου να ελέγχουν την κατάσταση των δομών και τις συνθήκες μεταχείρισης των κρατουμένων, και προβαίνουν στις ενδεδειγμένες ενέργειες.

Or. it

Αιτιολόγηση

Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η κατάσταση των δομών και οι συνθήκες μεταχείρισης των κρατουμένων στο πλαίσιο μιας ποινικής διαδικασίας είναι οι ενδεδειγμένες και συνάδουν με τις απαιτήσεις σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που έχουν θεσπιστεί και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θεωρείται σκόπιμο να διασφαλίζονται από τα κράτη μέλη τα κατάλληλα μέσα ένστασης και προσφυγής και να προβλέπεται επίσης η διεξαγωγή επιθεωρήσεων από ανεξάρτητους φορείς ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Τροπολογία 43

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 15 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο ασκών τη γονική μέριμνα ή άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας, που αναφέρονται στο άρθρο 5, έχει πρόσβαση στις συνεδριάσεις του δικαστηρίου που αφορούν το παιδί.

Πλην των περιπτώσεων όπου τούτο αντίκειται στα μείζονα συμφέροντα του παιδιού, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο ασκών τη γονική μέριμνα ή άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας, που αναφέρονται στο άρθρο 5, έχει πρόσβαση στις συνεδριάσεις του δικαστηρίου που αφορούν το παιδί και μπορεί, κατά περίπτωση, να παρευρίσκεται στα άλλα στάδια της διαδικασίας στα οποία είναι

Αιτιολόγηση

Λόγω της σημασίας που μπορεί να έχει καταρχήν το να βρίσκεται κοντά στο παιδί ο ασκών τη γονική μέριμνα ή άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, θεωρείται σκόπιμο να παρέχουν τα κράτη μέλη, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν αντενδείξεις, τη δυνατότητα αυτή με στόχο να εξυπηρετηθούν τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού. Εξάλλου, η παρουσία του ασκούντος τη γονική μέριμνα θεωρείται καταρχήν υποχρέωση, και όχι απλώς δικαίωμα, στο σημείο 10 της σύστασης της Επιτροπής υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 24ης Σεπτεμβρίου 2003.

Τροπολογία 44

**Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 16 – τίτλος**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Δικαίωμα των παιδιών να **παρίστανται** αυτοπροσώπως στη δίκη που αποσκοπεί στην εκτίμηση της ενοχής τους

Τροπολογία

Δικαίωμα των παιδιών να **μετέχουν** αυτοπροσώπως στη δίκη που αποσκοπεί στην εκτίμηση της ενοχής τους

Αιτιολόγηση

Στόχος της τροποποίησης είναι να επισημάνει τη σημασία της πλήρους και συνειδητής συμμετοχής – και όχι απλώς μιας παθητικής παρουσίας – του παιδιού στη διαδικασία.

Τροπολογία 45

**Πρόταση οδηγίας
Άρθρο 16 – παράγραφος 1**

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά **παρίστανται** στη δίκη.

Τροπολογία

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά **μπορούν να μετέχουν** στη δίκη **τους και λαμβάνουν κάθε ενδεδειγμένο μέτρο προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή αυτή, περιλαμβανομένης της δυνατότητας των παιδιών να ακουστούν**

και να εκφράσουν τη γνώμη τους.

Or. it

Αιτιολόγηση

Στόχος της τροποποίησης είναι να επισημάνει τη σημασία της πλήρους και συνειδητής ενεργού συμμετοχής – και όχι απλώς μιας παθητικής παρουσίας – του παιδιού στη διαδικασία. Το δικαίωμα του παιδιού να ακούγεται σε κάθε διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω εκπροσώπου, με τρόπο σύμφωνο προς τους δικονομικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας προβλέπεται από το άρθρο 12 της Σύμβασης της Γενικής συνέλευσης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ανηλίκων, της 20ής Νοεμβρίου 1989, καθώς και από τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης και το άρθρο 24 του Χάρτη.

Τροπολογία 46

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 18 – παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εθνική νομοθεσία σχετικά με το ευεργέτημα πενίας εγγυάται την ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος **πρόσβασης σε δικηγόρο** που αναφέρεται στο άρθρο 6.

Τροπολογία

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εθνική νομοθεσία σχετικά με το ευεργέτημα πενίας εγγυάται την ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος **συνδρομής δικηγόρου**, που αναφέρεται στο άρθρο 6.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η αλλαγή συνδέεται με την τροποποίηση στο άρθρο 6.

Τροπολογία 47

Πρόταση οδηγίας

Άρθρο 18 α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή

Τροπολογία

Άρθρο 18α

Ένδικο βοήθημα

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ύποπτοι ή οι κατηγορούμενοι σε ποινική

διαδικασία καθώς και οι εκζητούμενοι σε διαδικασία του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης έχουν στη διάθεσή τους αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα δυνάμει του εθνικού δικαίου σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων βάσει της παρούσας οδηγίας.

Or. it

Αιτιολόγηση

Η διάταξη αυτή συνάδει πλήρως με τη διάταξη που περιλαμβάνεται ήδη στο άρθρο 12 της οδηγία 2013/48/ΕΕ της 22ας Οκτωβρίου 2013 σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας. Για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και συνοχή, κρίθηκε αναγκαία η ενσωμάτωσή της και στην παρούσα οδηγία.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η πρόταση οδηγίας σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών εντάσσεται, μαζί με ορισμένες άλλες νομοθετικές πράξεις που έχουν ήδη εγκριθεί¹ και άλλες που βρίσκονται υπό συζήτηση², στον οδικό χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 30 Νοεμβρίου 2009³.

Στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης είχε δοθεί έμφαση στη σημασία των δικαιωμάτων των προσώπων που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες. Η ανάγκη να εξασφαλιστεί, μέσω του καθορισμού ελάχιστων κοινών προτύπων, σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, η αποτελεσματική και αρκούντως ομοιόμορφη άσκηση του δικαιώματος των ατόμων κάτω των 18 ετών σε δίκαιη δίκη συνδέεται με τον στόχο της αμοιβαίας αναγνώρισης των κάθε είδους δικαστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις και της ορθής λειτουργίας του ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης.

Επιπλέον, η εξεταζόμενη πρόταση οδηγίας εντάσσεται στο θεματολόγιο της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού⁴ και έχει ως στόχο να προαγάγει τα δικαιώματα των ανηλίκων βασιζόμενη επίσης σε άλλα μέσα, όπως στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη⁵, λαμβανομένου υπόψη ότι, επειδή αυτά τα μέσα δεν έχουν την ίδια δεσμευτική ισχύ με τις νομοθετικές πράξεις της Ένωσης, οι προβλεπόμενες σε αυτά διασφαλίσεις δεν εφαρμόζονται με πλήρη και ομοιόμορφο τρόπο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι οι ανήλικοι που διώκονται ποινικά στην ΕΕ υπερβαίνουν το ένα εκατομμύριο ετησίως και αντιστοιχούν στο 12% των ατόμων που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες στο έδαφός της. Πέρα από τα αριθμητικά στοιχεία, ανησυχία προκαλούν οι μεγάλες διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στα κράτη μέλη όσον αφορά τη μεταχείριση των ανηλίκων που διώκονται ποινικά. Σύμφωνα με έρευνες που έχουν διενεργηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα δικαιώματα των ανηλίκων στα διάφορα στάδια της διαδικασίας δεν

---

1 Ορισμένες από τις νομοθετικές πράξεις που έχουν ήδη εγκριθεί είναι: η οδηγία 2010/64/ΕΕ, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με το δικαίωμα σε διερμηνεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία· η οδηγία 2012/13/ΕΕ, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών· η οδηγία 2013/48/ΕΕ, της 22ας Οκτωβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και διαδικασίας εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, καθώς και σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης τρίτου προσώπου σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας του και με το δικαίωμα επικοινωνίας με τρίτα πρόσωπα και με προξενικές αρχές κατά τη διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας· η σύσταση της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για ενάλωτα πρόσωπα που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και η σύσταση της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 2013, σχετικά με το δικαίωμα νομικής συνδρομής για υπόπτους ή κατηγορούμενους σε ποινικές διαδικασίες.

2 Ορισμένες από αυτές είναι οι ακόλουθες: η πρόταση οδηγίας για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, που εκδόθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2013 και η πρόταση οδηγίας σχετικά με την προσωρινή νομική συνδρομή για υπόπτους ή κατηγορουμένους που στερούνται της ελευθερίας τους και τη νομική συνδρομή σε διαδικασίες εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2013.

3 Ψήφισμα του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για έναν οδικό χάρτη για την ενίσχυση των δικονομικών δικαιωμάτων των υπόπτων ή κατηγορουμένων σε ποινικές διαδικασίες.

4 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, της 15ης Φεβρουαρίου 2011

5 Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για μια φιλική προς τα παιδιά δικαιοσύνη, οι οποίες εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 17 Νοεμβρίου 2010.

διασφαλίζονται σήμερα επαρκώς στο εσωτερικό της Ένωσης, ενώ πολλές είναι οι περιπτώσεις καταδίκης κρατών από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Πράγματι, παρά την πληθώρα διεθνών εγγράφων, δεν υπάρχει νομικός ορισμός των θεμελιωδών στοιχείων της «δίκαιης δίκης ανηλίκων» και το πλαίσιο στο οποίο κινείται η νομολογία είναι αποσπασματικό και κατακερματισμένο.

Επί του παρόντος, εισαγγελικά όργανα εξειδικευμένα στους ανηλίκους υπάρχουν μόνο σε έξι κράτη μέλη (Βέλγιο, Τσεχική Δημοκρατία, Ελλάδα, Ιταλία, Λουξεμβούργο και Σλοβακία) ενώ σε εννέα χώρες δεν υπάρχουν καν ειδικά δικαστήρια· μόνο σε 12 κράτη μέλη προβλέπεται ειδική υποχρεωτική κατάρτιση για τους δικαστές και τους δικηγόρους που έρχονται σε επαφή με ανηλίκους στο πλαίσιο της εργασίας τους. Σε ορισμένες χώρες δεν είναι εγγυημένη η συνδρομή δικηγόρου, σε άλλες παρέχεται μόνο στο δικαστήριο και όχι στα αστυνομικά τμήματα, και σε άλλες η απόφαση εναπόκειται στον αρμόδιο δικαστή. Συνεπώς, είναι σημαντικός ο αριθμός των ανηλίκων στην ΕΕ στους οποίους δεν αναγνωρίζεται σήμερα το βασικό δικαίωμα στη νομική αρωγή.

Ακριβώς στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται η πρόταση οδηγίας της Επιτροπής, η οποία έχει ως στόχο να καταρτίσει έναν περιορισμένο αλλά περιεκτικό κατάλογο των δικαιωμάτων των ανηλίκων που είναι ύποπτοι ή κατηγορούμενοι σε ποινικές διαδικασίες (ή υπόκεινται σε διαδικασία εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης) με βάση ένα διαρθρωμένο σύνολο «ελάχιστων» προτύπων, αλληλοσυνδεόμενων και προσαρμοσμένων στις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Η εισηγήτρια συμμερίζεται το πνεύμα και τη γενική διατύπωση της πρότασης, καθώς και όλα της τα βασικά στοιχεία, θεωρώντας ιδιαίτερα σημαντικά τα ακόλουθα: το αναφαίρετο δικαίωμα της εξασφάλισης συνδρομής δικηγόρου, το οποίο συνδέεται άρρηκτα με το δικαίωμα ευεργετήματος πενίας· το δικαίωμα σε ατομική αξιολόγηση· τις ρυθμίσεις που αφορούν την ανάκριση· την πρόβλεψη της συμμετοχής του ανηλίκου στη διαδικασία· την πρόβλεψη υποχρεωτικής ειδικής εκπαίδευσης για τους δικαστές, τις αρχές επιβολής του νόμου, τις σωφρονιστικές αρχές, τους δικηγόρους και άλλα πρόσωπα που έρχονται σε επαφή με ανηλίκους στο πλαίσιο της εργασίας τους· τις διατάξεις που σχετίζονται με τη στέρηση της ελευθερίας, οι οποίες υπαγορεύουν την εφαρμογή της προσωρινής κράτησης σε φυλακές μόνο ως έσχατη λύση, όταν είναι αδύνατο να ληφθούν εναλλακτικά μέτρα, και σε κάθε περίπτωση εφόσον διασφαλίζεται ότι οι ανήλικοι κρατούνται χωριστά από τους ενήλικους, εκτός και εάν κρίνεται σκόπιμος, για δικό τους όφελος, κάποιος διαφορετικός χειρισμός.

Η εισηγήτρια προτείνει ορισμένες τροπολογίες στόχος των οποίων είναι σχεδόν αποκλειστικά να τελειοποιήσουν, να διευρύνουν, να ενισχύσουν και να διευκρινίσουν τα διάφορα δικαιώματα που αναφέρονται στην πρόταση της Επιτροπής.

Οι μόνες προσθήκες στον κατάλογο αυτό αφορούν την εισαγωγή ενός νέου άρθρου σχετικά με το ένδικο βοήθημα σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων που προβλέπονται στην οδηγία, και την ενσωμάτωση μιας νέας παραγράφου στην αρχή του άρθρου 12 (σχετικά με το δικαίωμα για ειδική μεταχείριση σε περίπτωση στέρησης της ελευθερίας), και έχουν ως στόχο να θεσπίσουν ορισμένες ελάχιστες εγγυήσεις – μεταξύ των οποίων το δικαίωμα επίσκεψης από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή άλλον ενδεδειγμένο ενήλικα – για τις περιπτώσεις σύλληψης ανηλίκων, θέμα που δεν ρυθμίζεται στην πρόταση της Επιτροπής.

Ανάμεσα στις προτάσεις για «επέκταση» των δικαιωμάτων, υπάρχει, συγκεκριμένα, μία «γενική» που αφορά το πεδίο εφαρμογής ολόκληρης της οδηγίας, το οποίο θεωρείται ότι πρέπει να επεκταθεί στα πρόσωπα ηλικίας άνω των 18 αλλά κάτω των 21 ετών, σε περιπτώσεις που το αδίκημα έχει διαπραχθεί πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας.

Διάφορες προτάσεις «επέκτασης» ή «ενίσχυσης» αφορούν επί μέρους δικαιώματα. Σε ό, τι αφορά τις «παρεκκλίσεις», θεωρήθηκε κατά κανόνα σκόπιμο να προβλέπεται η δυνατότητα να αιτιολογούνται με βάση αξιολόγηση που έχει ως πλαίσιο τα μείζονα συμφέροντα του ανηλίκου, και όχι με βάση άλλα στοιχεία που ενδέχεται να είναι ακόμη πιο ασαφή (ή, ενδεχομένως, υπερβολικά αυστηρά) και τα οποία, κυρίως, δεν συνδέονται λογικά με τον σκοπό που εξυπηρετούν οι εγγυήσεις.

Στις περιπτώσεις όπου θεωρήθηκε σκόπιμο να προταθούν διασαφήσεις όσον αφορά τις ρυθμίσεις που προτείνει η Επιτροπή περιλαμβάνεται εκείνη του άρθρου 5 – όπου προστέθηκαν ενδείξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να καθορίζεται ο «άλλος ενδεδειγμένος ενήλικας», όταν δεν είναι δυνατόν να γίνεται λόγος για ασκούντα τη γονική μέριμνα – και εκείνη του άρθρου 7, όπου διευκρινίζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια οι κύριοι στόχοι που πρέπει να έχει η ατομική αξιολόγηση.

Όσον αφορά την τελευταία αυτή πτυχή, αλλά και γενικότερα, δόθηκε προσοχή στην απαίτηση η αναγνώριση ειδικών εγγυήσεων με βάση την ανηλικότητα και την ευάλωτη κατάσταση του υπόπτου ή κατηγορουμένου να μην προκαλεί στρεβλώσεις σε αυτό που είναι και πρέπει να παραμείνει η λειτουργία και η διάρθρωση της ποινικής διαδικασίας, ήτοι η αντικειμενική και αμερόληπτη διακρίβωση, από τη δικαστική αρχή, της ποινικής ευθύνης ενός προσώπου σε σχέση με ένα συγκεκριμένο αδίκημα.